

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВА
У СВІТЛІ
СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПАРАДИГМ**

Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

19–20 квітня 2018 року

Харків
Видавництво НФаУ
2018

УДК 811.111:811.161.2:811.124:378

Г 94

Інформація про реєстрацію конференції:

Посвідчення № 605 від 11 жовтня 2017 року, видане Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації».

Гуманітарна складова у світлі сучасних освітніх парадигм :
Г 94 [матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю] (м. Харків, 19–20 квітня 2018 року). Харків : Видавництво НФаУ, 2018. 276 с.

Відповідальна за випуск Є. І. Світлична

Стиль та орфографія авторів збережені.

За зміст матеріалів несуть відповідальність автори.

Наукове видання

ГУМАНІТАРНА СКЛАДОВА У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПАРАДИГМ

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

19–20 квітня 2018 року

Підписано до друку 10.04.2018 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Times ET.

Ум. друк. арк. 16,04. Наклад 100 пр. Зам. № 0410/1-18.

Національний фармацевтичний університет.

вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002

Свідоцтво серії ДК № 3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні ФОП В. В. Петров
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Запис № 2480000000106167 від 08.01.2009 р.

61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 78-17-137.

e-mail:bookfabrik@mail.ua

ДОПОВІДІ
УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

1906. № 174. 9. **Резолюции**, принятые съездом // Речь. 1906. № 177. 10. **Достойное возмездие** // Харьковские губернские ведомости (ХГВ). 1906. 3 окт. 11. **Харьков. Протест дворян** // Речь. 1906. № 187. 12. **К делу о Выборгском воззвании** // Утро. 1907. № 136. 13. **Обвинительный акт** по делу о Выборгском воззвании // Утро. 1907. № 210.

УДК 378.147.34

Н. М. Нос
Український державний університет
залізничного транспорту
(Харків, Україна)

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

У статті розглядаються питання та приклади використання активних методів навчання на практичних заняттях з української мови у ВНЗ. Навчання – це складний і багатогранний процес, коли відбувається не тільки розвиток, але й виховання студентів. Ділова гра є важливим етапом у розвитку професійного мовлення, виробленні індивідуального стилю спілкування й поведінки під час колективного розв’язання завдань. Ще одним ефективним активним методом навчання виступає метод «круглого столу» – вид групового вирішення тих чи тих питань, якому властиві певний порядок і черговість висловлювань його учасників, а також рівні права і позиції всіх присутніх.

Ключові слова: активні методи навчання, ділова гра, «круглий стіл», двосторонній обмін інформацією, моделі спілкування.

В статье рассматриваются вопросы и примеры использования активных методов обучения на практических занятиях по украинскому языку в ВУЗе. Обучение – это сложный и многогранный процесс, когда происходит не только развитие, но и воспитание студентов. Деловая игра является важным этапом в развитии профессиональной речи, выработки индивидуального стиля общения и поведения во время коллективного решения заданий. Ещё одним эффективным активным методом обучения выступает метод «круглого стола» – вид группового решения тех или иных вопросов, которому присущи определённый порядок и последовательность высказываний его участников, а также равные права и позиции всех присутствующих.

Ключевые слова: активные методы обучения, деловая игра, «круглый стол», двусторонний обмен информацией, модели общения.

The article deals with the problems and examples of using active teaching methods in the practical classes of the Ukrainian language at the university. Education is a difficult and multifaceted process when we have not only the development but also the education of students. Each teacher has priority in certain training methods but in each of them there is interaction between the teacher and the student, depending on the form of training. Business game is an important stage in the development of professional speech, the development of an individual style of communication and behavior during the collective solution of tasks. Another effective active method of teaching is the method of the “round table” – the type of a group decision of certain issues which has a certain order and consistency of statements of its participants as well as the equal rights and positions of all present.

Key words: active teaching methods, business game, “round table”, two-way information exchange, communication models.

Сучасні освітні реформи активізують викладачів ВНЗ до пошуку нових підходів та методів навчання. Перед ними стоїть завдання формування конкурентноспроможного професіонала на ринку праці, здібності якого відповідали б потребам суспільства. Значну роль у формуванні спеціалістів будь-якого профілю відіграють практичні навички викладача, які сприяють виробленню у студентів критичного та креативного професійного мислення та формуванню зацікавленості у навчальній дисципліні.

Навчально-виховний процес у ВНЗ суттєво відрізняється від шкільного тим, що він зорієнтований на оволодіння методами самостійної навчальної і науково-дослідної роботи, переходом освіти в самоосвіту, а також самостійною регуляцією студентами своєї поведінки. Для успішного здійснення професійної педагогічної діяльності викладачу необхідні знання з методики викладання у вищій школі, а також володіння предметною та психолого-педагогічною компетенцією. У сучасній педагогіці виділяється чотири групи методів навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні; бінарні методи навчання [2: 14]. Навчання – це складний та багатогранний процес, коли відбувається не тільки розвиток, але й виховання студентів. Навчання – це ще й двосторонній процес, коли ефективність залежить від зусиль, які докладають обидві сторони. Виконанню цих завдань сприяє, перш за все, активне навчання, яке знаменує собою перехід від переважно регламентуючих, алгоритмізованих, програмованих форм і методів організації дидактичного процесу до розвиваючих, проблемних, дослідницьких, пошукових, що забезпечує народження пізнавальних мотивів та інтересів, умов для творчості в навчанні [1: 14].

У кожного викладача в пріоритеті є певні методи навчання, але в кожному з них все одно відбувається взаємодія між викладачем і студентом, залежно від форми навчання. Тому, наприклад, на лекції буде недоречним застосування викладачем методу ділової гри. А вже на практичному чи семінарському занятті цей метод навпаки зацікавить студентів імітацією майбутньої професійної діяльності. На практичних заняттях з української мови за професійним спрямуванням метод ділової гри можна репрезентувати діловою бесідою чи діловою телефонною розмовою, презентацією чи повідомленням. Ділова гра є важливим етапом у розвитку професійного мовлення, виробленні індивідуального стилю спілкування й поведінки під час колективного розв'язання завдань. У процесі ділової гри відбувається двосторонній обмін інформацією у вигляді питань і відповідей, створюються певні ситуації – моделі спілкування з огляду на майбутню професію студентів. Професійні ігри передбачають завдання і мету, тому студенти повинні навчитися швидкого обміну репліками без попереднього обмірковування, зважаючи на ситуативність. Важливим етапом

ділової гри є аналіз, обговорення та оцінка її результатів. Між викладачем і студентами здійснюється обмін думками, відбувається дискутування і підбивається остаточний підсумок результатів гри.

Ще одним активним методом навчання виступає метод «круглого столу» – вид групового вирішення тих чи тих питань, якому властиві певний порядок і черговість висловлювань його учасників, а також рівні права і позиції всіх присутніх. Зрозуміло, що безпосередньо на практичних заняттях з української мови цей метод застосовувати не завжди можливо з огляду на обмеженість часу та слідування темам календарного плану, але в позааудиторний час він буде доречним і дуже цікавим для студентів. Схема «круглого столу» така: вибір теми, ретельний вибір питань для обговорення, розробка сценарію, правил проведення, запрошення учасників. Успіх проведення «круглого столу» залежить від вибору теми. Тема повинна бути цікавою і зрозумілою для студентів. Але не бажано обирати загальні та масштабні теми. Приклад тем: «Українська гостинність і традиції мовного етикету», «Імідж та комунікативна культура оратора», «Стратегії поведінки під час ділової бесіди», «Українська термінологія – національна за своїми витокami, міжнародна за своїм поширенням» і т. д. Для того щоб дискусія не виходила за рамки встановленої теми слід розбити тему на декілька питань.

Отже, процес активного навчання у ВНЗ передбачає використання активних методів навчання, направлених на особистість студента, на його участь у саморозвитку, отримання професійних умінь і творче розв'язання конкретних проблем. Завдання ділової гри та «круглого столу» дають можливість студентам застосувати накопичені знання й уміння, перевірити свої здібності, аналізувати виробничу ситуацію, роблячи узагальнення та висновки.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Євтушевський В.** Управління інноваційним розвитком у вищих навчальних закладах України // Проблеми освіти. 2008. Вип. 54.
2. **Михайличенко О. В.** Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: [навчальний посібник]. Суми: СумДПУ, 2009. 122 с.
3. **Цокур О. Я.** Педагогіка вищої школи: [навчально-методичний посібник]. Одеса, 2002. Вип. 1. 424 с.
4. **Шевчук С. В., Клименко І. В.** Українська мова за професійним спрямуванням: [підручник]. Київ: Алерта, 2011. 696 с.

Корнейко І. В. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: МОВНА КОМПЕТЕНЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	49
Корольова О. В. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ НАУКОВОГО СТИЛЮ МОВЛЕННЯ СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ: СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ	53
Лазуренко О. О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	57
Лазуренко О. О., Тертична Н. А. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	62
Лисенко Н. О. МОЖЛИВОСТІ ПЛАТФОРМИ <i>MOODLE</i> ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ПРИ ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	68
Литвиненко Н. П. МОВНЕ ВИРАЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ І ТАКТИК У ФАХОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ	72
Литвиненко О. О. ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	76
Малютина О. К. «ВЫБОРГСКОЕ ВОЗВАНІЕ»: РЕАКЦІЯ ПРАВИТЕЛЬСТВА И ПАРТИИ КАДЕТОВ	80
Нос Н. М. АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	86
Пац Л. І. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	89
Перцева В. А. СТРАТЕГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З МОВНИХ ДИСЦИПЛІН КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	95
Постолова І. В., Томарєва Н. О. ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У ГРУПАХ	